

Бовгиря І.В.

аспірант кафедри соціології

Національний університет “Києво-Могилянська академія”

вул. Григорія Сковороди 2, Київ, 04655, Україна

E-mail: iryna.bovgyria@gmail.com

**ВИЗНАЧЕННЯ СЕБЕ (НЕ)РЕЛІГІЙНИМ(ОЮ) У СУСПІЛЬСТВАХ СХІДНОЇ ЄВРОПИ:
ПАТЕРНИ КОРЕЛЯЦІЙ МІЖ ВИМІРАМИ РЕЛІГІЙНОСТІ**

Рубрика: СОЦІОЛОГІЯ

Мова статті: англійська

Анотація: Багато сучасних досліджень релігії спираються на підхід вимірів релігійності. Проте даний підхід часто використовується тільки як структурна основа аналізу релігійності – структурований опис кожного з вимірів релігійності. Водночас багатовимірний розгляд релігійності може допомогти зрозуміти, які прояви (виміри) релігійності найсильніше пов’язані з самовизначенням як (не)релігійний(а), а отже, певним чином виокремити ті критерії, що є найбільш значущими для самоідентифікації як (не)релігійний(а) у різних суспільствах. Здійснено аналіз емпіричних даних з метою виявити характер зв’язку між вимірами релігійності та самоідентифікацією як (не)релігійний(а) й оцінити відмінності чи подібності наряду та сили зв’язку між обраними індикаторами у різних суспільствах Східної Європи. Запропоновані у статті результати засновані на порівняльному аналізі емпіричних даних Європейського дослідження цінностей (EVS) у 19 країнах Східної Європи. Результати демонструють, що для всіх суспільств регіону характерні значущі позитивні кореляції між показниками вимірів релігійності та показником самовизначення себе релігійним(ою). Проте сила зв’язку між цими показниками від країни до країни помітно варіюється, тому не можна говорити про єдину модель зв’язку між обраними індикаторами у суспільствах Східної Європи. Порівняльний аналіз отриманих результатів дозволяє виокремити декілька кластерів суспільств, які характеризуються подібними патернами сили зв’язку між вимірами релігійності та показником самовизначення себе релігійним(ою). Виявлені відмінності в кореляційних профайлах на рівні різних суспільств можуть бути пов’язані з історичними та культурними передумовами, деномінаційною структурою суспільств, рівнем релігійності в суспільстві, особливостями культурного поняття “релігійна людина” та зв’язком релігійної ідентичності з іншими ідентичностями у досліджуваних суспільствах.

Ключові слова: релігійність, соціологія релігії, релігія у Східній Європі, релігія у посткомуністичних суспільствах, виміри релігійності.